

בטוח שלא ידעתם

ג'ון גבע

רכשת פוליסה ל"אובדן כושר עבודה"? לא בטוח שאתה מכוסה

אנשים המאכרים את יכולתם לעבוד מגלים רק ברגע האמת, כי קיים הבדל מהותי בין הכיסוי הביטוחי שמופיע בפוליסות הייעודיות לבין זה המוגדר בקרן הפנסיה • לצערם, גם בתי המשפט לא יעזרו להם במקרים כאלו

הן להשכלתו, הן להכשרתו והן לניסיונו של המבוטח, הואיל והתובע כשיר לעבוד בעבודה אחרת, על פי תקנון הקרן הוא אינו זכאי לכספים מהנתבעת. במסגרת הכרעה אימצ' בית הדין הארצי את עמדת הממונה על שוק ההון, כיטוח וחיסכון, שלפיה יש לבצע הבחנה בין כיטוח אובדן כושר עבודה, הנרכש מהחברת כיטוח לבין כיטוח נכות הנרכש במסגרת קרן פנסיה. שני המסלולים שונים במהותם, ובהיקף הכיסוי הביטוחי אותו הם מספקים.

בחלק החותם את פסק הדין נכתב, כי התוצאה היא קשה, הואיל וחלה ירידה משמעותית בהכנסה של התובע, ולמרות מצבו הרפואי הוא אינו זכאי לתשלום מהנתבעת. בית הדין הוסיף כי "משמעות הדברים היא שרכישת כיטוח בקרן הפנסיה עשויה להקנות כיסוי ביטוחי חלקי בלבד...". ובהמשך: "על פני הדברים נראה שלפחות חלק מעמית קרנות הפנסיה אינם מודעים לכך שביטוח הנכות במסגרת הביטוח הפנסיוני מקנה להם ביטוח חלקי. נוכח האמור, נראה שיש מקום לשקול דרכים ליידע את עמית קרנות הפנסיה בדבר מהות והיקף הוכאות לפנסיות נכות, על מנת שיוכלו לכלכל את צעדיהם ולשקול אם לרכוש ביטוח נוסף, למקרה שמצב בריאותם ימנע מהם להמשיך לעבוד בעיסוקם הספציפי ויגרום לירידה בהכנסתם". עוד קבע בית הדין הארצי, כי אין להחזיר את הנושא לבחינת הוועדה הרפואית, הואיל ותקנון הקרן קובע שהעמיתים אינם זכאים לתשלומים נוספים מלבד אלו שהוגדרו בתקנון במפורש (כית הדין הארצי לעבודה 1311'45568).

פציעה בעבודה. פרשנות רחבה בתקנון הקרן לתיאור העבודה שפתימה לניזון

אחרת ולתגמל אותו בגין תקופה זו (כית הדין האזורי לעבודה, ת"א, 10'10'30709).

יש "נכות" ויש "נכות"

הן הנתבעת והן התובע הגישו ערעור לבית הדין הארצי לעבודה על פסק דינו של בית הדין האזורי. הנכות בקרן היא ביטוח אובדן כושר עבודה, ואין להבחין בין ביטוח נכות בקרן פנסיה לבין ביטוח אובדן כושר עבודה הנרכש במסגרת פוליסת ביטוח. הנתבעת טענה, כי ביטוח נכות בקרן פנסיה שונה באופן מהותי מביטוח אובדן כושר עבודה הנרכש במסגרת פוליסת ביטוח. הנתבעת הוסיפה, כי תקנון הקרן אינו מסדיר תשלומים נוספים מלבד אלה הקבועים בו. לפיכך, התובע אינו זכאי לכספים מהנתבעת, עבר אותו פרק זמן שהיה נדרש לו להשתלב במשרה מתאימה.

בית הדין הארצי קבע כי ההגדרה של "נכות" בתקנון הקרן אכן שונה מההגדרה המקובלת בפוליסת אובדן כושר עבודה. בפוליסה כאמור, על המשרה החלופית להתאים

לעבוד נפגע מחמת מצב בריאותו וכתוצאה מכך הוא אינו מסוגל לעבוד בעבודתו או בכל עבודה אחרת המתאימה לו לפי השכלתו, הכשרתו או ניסיונו, במשך תקופה של למעלה מ-90 ימים רצופים, והכל כפי שייקבע על ידי הוועדה הרפואית". הגדרה זו שונה מההגדרה המצויה בפוליסות ביטוח, בהן מחליפה האות 'ו' את המילה "או", כך שגכה מוגדר "כמי שאינו מסוגל לעבוד בעבודתו או בכל עבודה אחרת המתאימה לו לפי השכלתו, הכשרתו וניסיונו".

בית הדין הוסיף, כי בתקנון הקרן קיימת נוסחה רחבה יותר לתיאור העבודה המתאימה לאותו ניזון. העיסוק האחר צריך להתאים או להשכלתו או להכשרתו או לניסיונו של הניזון המבוטח, והוא אינו צריך להיות בעל זיקה לעבודתו הקודמת. נקבע, כי התובע כשיר לעבודה אחרת כפי שעולה מהחלטת הוועדה הרפואית. חרף האמור, בית הדין האזורי חרה לוועדה הרפואית לבחון מה הוא פרק הזמן שהיה נדרש לתובע, ולכל אדם סביר בנסיבות אלה, להשתלב בעבודה מתאימה

כנהג ולעבורה שרישיון הנהיגה שלו מסוג ג' נפסל לצמיתות. התובע הוסיף, כי כאשר נבחנת יכולת להשתכר בעיסוק אחר, יש לזל את הדעת למכלול הנסיבות ולוודא שהעיסוק האחר שווה ערך לעיסוק הקודם ואינו פוגע באופן משמעותי בכושרו להשתכר. התובע ציין, כי בעבודתו הנוכחית הוא משתכר כ-4,500 שקל לעומת השתכרות של כ-8,500 שקל כנהג מקצועי.

הנתבעת טענה כי טיעוניו של התובע רלוונטיים אך ורק לפוליסת אובדן כושר עבודה בחברת ביטוח, להבדיל מקרן פנסיה. עוד טען, כי הוועדה הרפואית התייחסה במפורש למחלת האפילפסיה ולא נפל כל פגם בהליך עבודתה וקביעותה. הוועדה הרפואית אף ציינה כי התובע אינו כשיר לעבוד כנהג לאור מחלתו. לאור זאת הנתבעת ביקשה לדחות את התביעה.

האם התובע זכאי לתגמולים מהנתבעת? בית הדין האזורי לעבודה נתן את הוראות תקנון הקרן וקבע, כי "נכה" מוגדר כ"עמית שלפחות 25% מכושרו

יו אם מדובר בתאונה ובין אם מדובר במחלה, כל אחד מאיתנו עלול למצוא את עצמו במצב של אובדן כושר עבודה ללא יכולת להשתכר באופן מלא או חלקי. לשם כך קיים ביטוח מפני אובדן כושר עבודה, שנועד להבטיח הכנסה חודשית קבועה למבוטח שתהיה תחליף כלשהו להכנסה מעבודה. רכיב ביטוחי זה מצוי הן בקרנות פנסיה והן בפוליסות ייעודיות שונות שמגניקות חברות הביטוח. האם קיים הבדל בין הגדרת אובדן כושר עבודה בקרן פנסיה אל מול ההגדרה המצויה בפוליסות ביטוח?

לאחר שחרורו מצה"ל, השלים ל' ("התובע") קורס נהיגה ברכב ציבורי וקיבל רישיון ג'. במהלך השנים עבר כנהג אוטובוס ומשארית. במהלך שנת 2004 התפרץ התובע בעמית עצמאי לקרן פנסיה המנוהלת על ידי "חברה העוסקת בפנסיה וגמל ('הנתבעת')". כעת הצטרפותו לקרן ציין התובע, כי הוא עובד כחנות ירקות בירוק וכנהג. השנים עברו והתובע החל לעבוד כנהג גור בחברה העוסקת בהשכרה ומכירת כלי רכב. מספר חודשים לאחר מכן עבר התובע אירוע אפילפטי. התובע הובהל לבית החולים ושהה שם מספר ימים באשפוז ונברק על ידי רופאה תעסוקתית. נקבע, כי התובע אינו כשיר לנהיגה ומשכך אינו יכול לעבוד עוד כנהג גור. בעקבות מצבו הרפואי, נפסל רישיונו לצמיתות. הורשות הרעות לא אחריו להגיע גם מהמעסיקה - זו בחרה לפטר את התובע.

התובע ביקש מהנתבעת לקבל גמלת נכות. ועדה רפואית של הנתבעת ברקה את התובע וקבעה לו נכות זמנית למספר חודשים, שלאחריהם נקבע, כי הוא כשיר לעבודה בהיקף של משרה מלאה. התובע ערער על החלטת הוועדה וטען כי הוא כושה כנהג ולכן אינו כשיר לעבוד לצמיתות. מספר ימים לאחר הגשת הערעור הוחזר לתובע רישיון הנהיגה ברכב פרטי. בנוסף, ובטרם ניתנה הכרעה בערעור, עבר התובע התקף אפילפטי נוסף ונברק על ידי ועדה רפואית עליונה, אשר קבעה כי התובע איבר את כושר עבודתו באופן מלא. למספר חודשים לאחר ההתקף הראשון, ובן לחודש נוסף לאחר ההתקף השני, התובע פנה לבית הדין האזורי לעבודה וטען כי נפלו פגמים בחלטות הוועדה הרפואית, הואיל ולא ניתנה התייחסות להכשרתו